

Bogács a Bükki borvidék része, a települést ölelő dombokon három csoportban is találhatóak tufába vájt borospincék.

A legismertebb a fürdőhöz közeli Cserép úti pincesor, tőle északra található a Hintó-völgyben a Bagolyvári-pincesor, valamint a település dél-nyugati határában a Csecslyuki-pincesor.

A híres Cserép úti pincesor

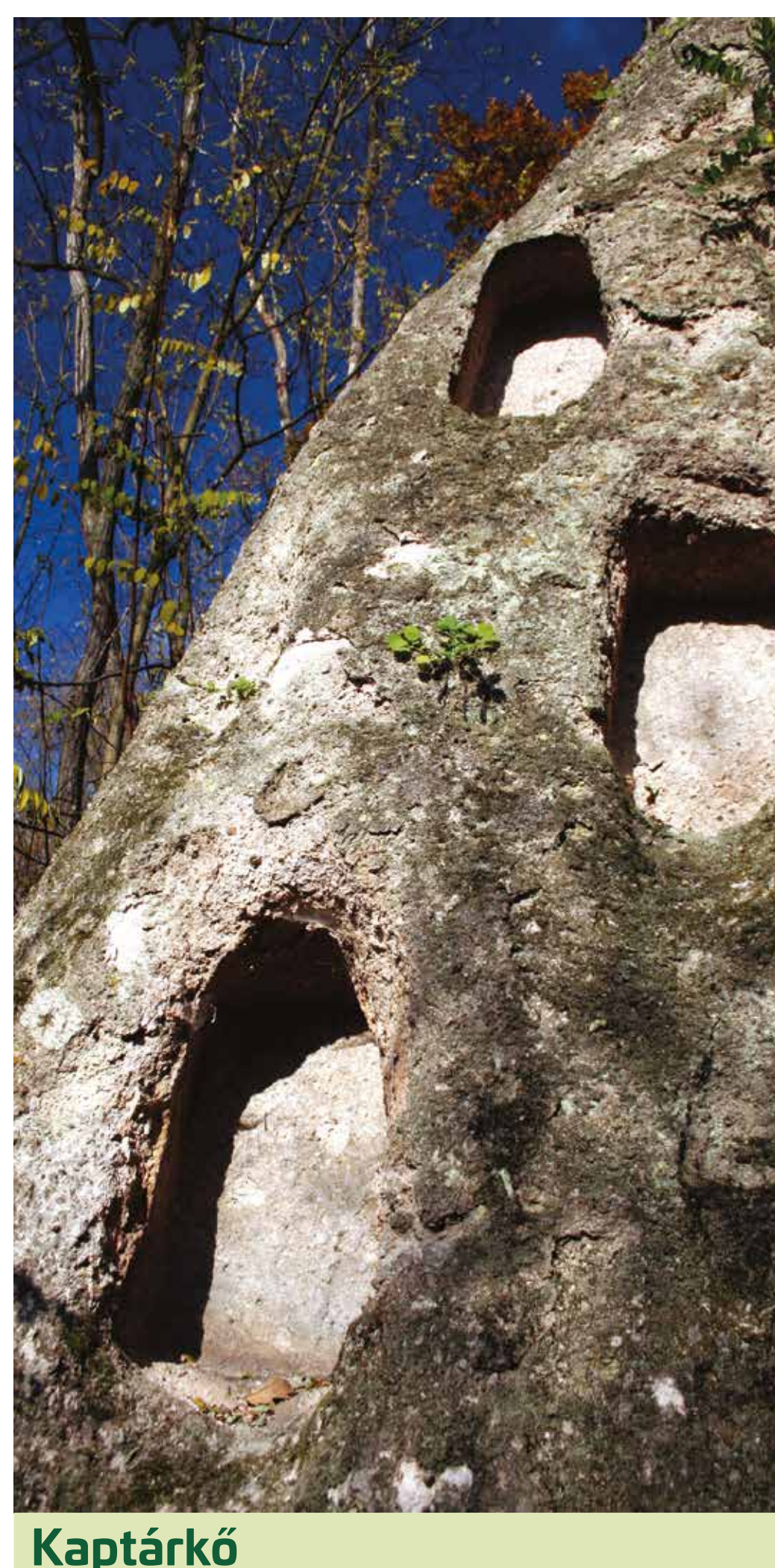
A Cserép úti pincesoról a piros háromszög turistajelzésen haladva 1 km után fedezhető fel a településhez tartozó egyetlen kaptárkő, a Hintó-völgyi. Ezen a lapos sziklakibúváson 5 db erősen kopott fülke figyelhető meg. A piros turistajelzésen Cserépváralja felé haladva – kis kitérővel – a Furgál-völgyben további öt sziklán 33 db fülke számolható meg.

A KAPTÁRKÖVEK

A kaptárkövek olyan sziklavonulatok vagy kúp alakú kőtoronyok, amelyek oldalába ismeretlen korok emberei fülkéket faragtak. A fülkés sziklák kis csoportja fellelhető a Pilis és a Budai-hegység területén is, de leggazdagabb előfordulásuk a Bükkalján található: 41 leelőhelyen 82 kaptárkővet ismerünk, a sziklaalakzatokon pedig összesen 479 fülkét számolhatunk össze.

A legszebb előfordulások Eger határában (Nyerges-hegy, Mész-hegy), Szomolya mellett (Kaptár-völgy) és Cserépváralja környékén (Mangó-tető, Furgál-völgy, Csordás-völgy) figyelhető meg, de Siroktól Kácsig többfelé fellelhetők.

A kaptárkövek anyaga zömében az a riolittufa, amely a miocén kor közepén (10–20 millió éve) zajló erős vulkáni tevékenység során került a felszínre. Ezt a vulkáni hamutakarót a természet erői részben lepusztították, illetve kipreparálták belőle azokat a bizarr formájú sziklatornyokat, melyek a Bükkalja területén ma is sokfelé megtalálhatóak. Ezekbe faragták az átlagosan 60 cm magas, 30 cm széles és 25–30 cm mély fülkéket. Egyes fülkék eléggé kopottak, míg mások teljesen épségben maradtak. Ezek peremén jól látható, hogy bemélyedő keret fut körbe, széleiken néhol lyukak is kivehetők. Ezek a nyomok arra utalnak, hogy a fülkéket lefedték, a fedlapot a lyukakba vert ékekkel rögzítették.

Kaptárkő

Több elmélet is született a fülkék rendeltetéséről: az egyik szerint síremlékek voltak, s a fülkébe az elhunytak hamvait rejtő urnákat helyezték. Egy másik elmélet a vakablakoknak bálványtartó, áldozatbemutató rendeltetést valószínűsített, s azokat honfoglalás kori emlékeknek tartotta. A harmadik feltevés szerint a fülkékben hajdan méhészkedtek, ez vált a leginkább elterjedté. Elgondolkodtató azonban a fülkék égtáj szerinti változatos elhelyezkedése, valamint a talajszinthez közeli vagy éppen megközelíthetetlen helyre, sötét, hűvös sziklahasadékokba, vízmosások falába faragott fülkék jelenléte. De a keskeny és sekély, sőt előrebukó fülkék esetében is kizárható a méhtartás. A kaptárkövek rejtélye tehát még nem oldódott meg!

A település keleti végén, a temetődombon magasodik látványos kőhomlokzatával a Szent Márton templom. A helyben bányászott vörös kőből – dácittufából – épült műemléki vé-

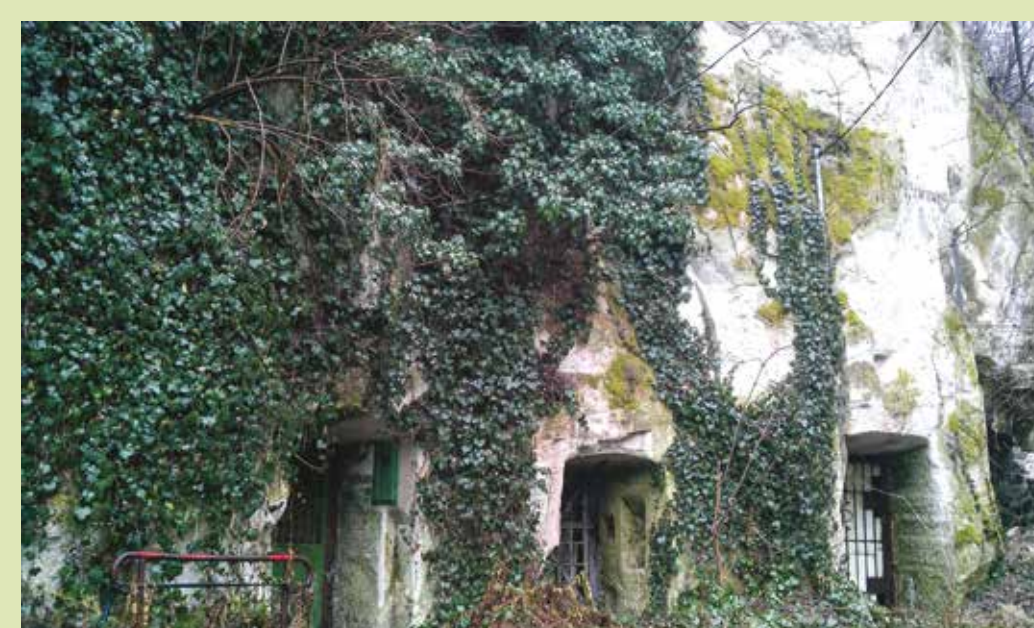

Tájház a Szomolyai úton

detségű római katolikus templom a XIII. századból származó Szent György tiszteletére emelt templom alapjaira épült. Az építés pontos ideje ismeretlen. A Szent Mártont ábrázoló oltárkép a 1901-ben került a templomba. 1824-ben készült a templom mellett álló Nepomuki Szent János szobra.

A Tájház Bogács egyik legrégebben épült parasztházából lett kialakítva a Szomolyai úton,

mely a föld nélküli parasztemberek életkörülményeit mutatja be. A ház és a kerítés is kőből épült – mint ahogy Bogácson szinte minden – a köveket sárral tapasztották egymáshoz. A ház szoba-konyha-kamra beosztású, melyhez kecskeistálló is tartozik. A döngölt földű szoba az egyetlen fűtött lakótér, itt látható a búbos kemence „búbja”, a tűztér a pitvar felé nyílik. Az istállóban jelenleg régi használati eszközöket láthatunk: a kender-

Tufába vájt borospincék

Szárazon rakott kőfal

megmunkálás, a kőbányászat és kőfaragás eszközeit.

Emellett még számos tornácos, terméskőből épített, szárazon rakott kőfallal kerített régi parasztház található a faluban, melyek mind jól példázzák a bükkaljai kőfaragók mesterségbeli tudását.

A Szomolyai út végén található kilátóból csodás panoráma nyílik a Bükkalja hullámzó dombvonulataira.

A falu középkori temploma

Készítette a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület

www.kaptarko.hu, bukkalja.info.hu
info@kaptarko.hu
facebook.com/kaptarko

